

SANTA MAGDALENA DE MONTPALAU

Catalunya Romànica

(Parròquia de Sant Jaume de Llierca, municipi d'Argelaguer)

Fotos Patrimoni de la Garrotxa

Situació

L'església de Santa Magdalena és la capella del castell de Montpalau, les ruïnes del qual s'aixequen damunt la riba dreta del Fluvià, al costat de migjorn del nucli de Sant Jaume de Llierca. La situació, doncs, i el camí per arribar-hi són els mateixos que hem indicat per al castell de Montpalau.

Història

La capella del castell de Montpalau, dedicada a Santa Magdalena, fou fundada i feta bastir al començament del segle XIII per Arnau de Sales, senyor del castell de Sales. Aquesta família donà en feu a la segona dècada de la tretzena centúria la vila d'Argelaguer, el seu terme i el castell de Montpalau als senyors d'aquest castell, de llinatge d'idèntic nom. A més el mateix Arnau de Sales donà en franc i lliure alou a l'esmentada capella tots els delmes que percebia de les parròquies de Sant Martí de Cabissó o de Sales, Sant Miquel de Mon-teia i Sant Andreu de Gitarriu, i la posà sota la custòdia del bisbe de Girona.

Pel juliol del 1221 hi ha notícia que Alamanda de Sales, vídua d'Arnau, i les seves filles comunes, Agnès, Ermessenda i Gui-llerma, prometeren a la capella, en concepte de dotació, una lliura de cera cada any, a la vegada que el bisbe de Girona aprovava l'antiga donació feta per Arnau de Sales i atorgava la capella en feu a Alamanda i les seves filles, les quals, en compensació oferiren al bisbe dos masos situats dins la parròquia de Sant Esteve de Llanars.

La capella de Santa Magdalena de Montpalau fou consagrada l'octubre de l'any 1228 per Guillem de Cabanelles, bisbe de Girona; segons l'acta de consagració, la capella fou posada sota la protecció de la seu gironina, a la qual havia de pagar anualment, per aquesta raó, una lliura de cera el dia de Pasqua; així mateix foren confirmades totes les possessions que tenia, alhora que Alamanda de Sales feia donació de nous delmes que ella rebia procedents de diverses parròquies de la contrada. Amb posterioritat és esmentada en les Rationes decimarum de l'any 1279 com a "capella de Montepalacio", mentre que l'any 1280 és anomenada, "capella castri de Monte Palacio".

Ja al segle XIV, en els nomenclàtors de la diòcesi del final d'aquesta centúria, figura la "Capella sancte Marie Magdalene in castro de Montepalatio", afegint-hi, no obstant això, "inparrochia sancte Marie de Argilagariis", de la qual depenia. També tenim notícia d'aquesta dependència al segle XVIII. (MLIR)

Església

Es tracta d'un edifici molt senzill, d'una nau coberta amb volta de canó, capçada a llevant per un absis semicircular, i precedida a ponent per un porxo, d'estructura de fusta, que aixopluga la porta principal, i que sembla posterior a l'obra de l'església.

L'aparell és de petits carreus, disposats en filades uniformes, seguint les formes característiques de construcció que hi ha en esglésies rurals construïdes entre els segles XI i XIII, sense que puguem excloure una datació encara més tardana, que correspondria a una reedificació sobre bases antigues. (JAA)

Foto Arnaugir 2012

Bibliografia

Noticias históricas..., vol. XII, Olot 1902, pàgs. 109 i 110.

Joaquim Botet i Sisó: Província de Gerona, dins Geografia General de Catalunya, Barcelona s.d., pàg. 712.

Joaquim Botet i Sisó: Cartoral de Carles Many..., "Boletín de la Real Academia de Buenas Letras de Barcelona", III-IV, Barcelona 1905-1909, pàgs. 106 i 109.

Joaquín Matas: El castillo de Salas y sus términos, Olot 1905, pàg. 38 i 78.

Josep Rius i Serra: Rationes decimarum Hispaniae, vol. I, Consejo Superior de Investigaciones Científicas, Barcelona 1946, pàgs. 77 i 90.

Lluís G. Constans: Francesc de Montpalau, abat de Banyoles, ambaixador del General de Catalunya, Barcelona 1960, pàg. 9.

Josep M. Pons i Guri: Nomenclátories de la diócesis gerundense en el siglo XIV, "Anales del Instituto de Estudios Gerundenses, Girona 1964-65, pàg. 71.

Diversos autors: Els castells catalans, vol. III, Rafael Dalmau, Editor, Barcelona 1971, pàgs. 7, 131 i 132.

Ramon Grabolosa: Besalú, un país aspre i antic, Editorial Montblanc-Martín, col·lecció de monografies locals, núm. 9, Granollers 1973, pàg. 149.

Ramon Sala i Canadell i Narcís Puigdevall i Diumé: El romànic de l'Alta Garrotxa, Caixa